

Förbunds kongress 2020: Motioner

Förbundsstyrelsens yttrande och förslag till beslut återfinns efter respektive motion, med undantag för motion 1–3 som behandlas gemensamt, liksom motion 10–11.

Migration/integration _____	2
1. Invandring är till fördel för Sverige _____	2
2. Insatser för anhöriginvandrare _____	3
3. Tillvarata invandrargruppen ensamkommande barn och unga _____	4
Klimat/miljö _____	6
4. Miljöomställning _____	6
Övrigt _____	8
5. Från vapenexport till civil produktion _____	8
6. Stöd till FN:s globala förbud mot kärnvapen _____	9
7. Släpp loss investeringarna _____	12
8. Behandling för ringa narkotikabrott _____	14
9. Nämndemännens villkor och ersättningar _____	15
10. Stärk god mans möjligheter att utföra sitt uppdrag _____	18
11. Bättre kontroll över god mans uppdrag _____	18
12. Hedersvåld _____	20
13. Partiet och Svenska kyrkan _____	22

Migration/integration

1. Invandring är till fördel för Sverige

Av Gustav Josefsson. Lokalföreningen Stockholm Sydvästra har upptagit motionen som egen.

Människor rör sig över nationsgränserna. Det har de alltid gjort. Människor kommer till Sverige, immigrerar; människor lämnar Sverige, emigrerar. Men vi talar nästan uteslutande om immigrationen, invandring och invandrare. Och detta som ett problem.

Människor har rätt till politisk asyl i Sverige. Den kan föranledas av flyktingskap (att personen riskerar förföljelse i hemlandet), skyddsbehov (att personen flyr från krig, eller riskerar dödsstraff eller kroppsstraff i hemlandet) eller synnerligen ömmande omständigheter (exempelvis allvarlig sjukdom). Asyl är en typ av invandring som vi måste värna! Och att asylbedömningen sker i Sverige.

Arbetskraftsinvandring, anhöriginvandring, återvändande emigranter samt adoption är andra typer av invandring. Sverige har inte några antagna förpliktelser vad gäller arbetskraftsinvandring. Men vi gör det av goda humanitära och näringslivsmässiga skäl.

Det senaste decenniets ökning av stödet för Sverigedemokraterna förklaras främst bero på främlingsfientlighet och invandring. Ett uttalat skäl är att invandrarna tar jobben för inhemsk arbetskraft.

En annan förklaring är att många saknar framtidstro, ser sina levnadsförhållanden försämrade och upplever sig som ekonomiskt och politiskt övergivna. Denna känsla ska man ta på allvar.

Sandro Scocco, chefsekonom på Arena Idé, visar att invandring gynnar infödda löntagare. Den ger social rörlighet och öppnar därmed för nya karriärvägar! Plats lämnas för invandrarna. Men så förstår man inte sambanden.

Den social rörligheten beror på den ekonomins tillväxt, som de senaste 20 åren varit i storleksordningen 250 miljarder. Kritiker uppskattar kostnaden för invandringen till 40 miljarder under samma tid!

Våra S-politiker måste i högre grad påverka människors vardag och få oss att känna positiv förändring och framtidstro.

Motionens yrkande:

1. Att skydda asylrätten och pröva asylärendena i Sverige.
2. Att den ekonomiska tillväxten fördelas till de ekonomiskt svagas fördel.
3. Att skolpolitiken gynnar dem som mest behöver goda framtidsutsikter.
4. Att arbetsmarknadspolitikerna stärker de med svagast ställning.

2. Insatser för anhöriginvandrare

Av lokalföreningen i Jönköping.

Svenska medborgare liksom invandrare med uppehållstillstånd kan under vissa förutsättningar få hit sin maka, make eller partner. I de flesta fall är det en kvinna som på detta sätt har möjlighet att komma till Sverige som anhörig. Länsstyrelsen, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen har tillsammans med kommunerna ett gemensamt ansvar för mottagandet och etableringen av nyanlända personer.

Länsstyrelsen formulerar det gemensamma uppdraget: Alla nyanlända personer ska utifrån sina egna förutsättningar få professionellt stöd att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning.

I realiteten visar det sig att detta goda mottagande inte gäller alla. Inte ens för hälften av dem som kommer som anhöriga gäller detta ansvarstagande från svenska myndigheter. Under 2019 beviljades 57233 personer uppehållstillstånd genom anknytning. Merparten var kvinnor. För att få tillgång till etableringsprogrammet ska anknytningspersonen fått sitt uppehållstillstånd som flyktning eller skyddsbehövande. Övriga anhöriga hamnar utanför etableringen. Utan tidiga riktade insatser löper utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare hög risk att hamna utanför arbetsmarknaden. Samhällets stöd för etablering når inte nyanlända kvinnor och övriga anhöriginvandrare. Citatet är hämtat ur en regeringsrapport från 2012.

ESO (expertgruppen för studier i offentlig ekonomi) skriver i en rapport: Att förbättra nyanlända kvinnors möjligheter till snabbetablering på arbetsmarknaden är avgörande för att öka sysselsättningen bland nyanlända. Kvinnor invandrar oftare som anhöriga till flyktingar, andra invandrare eller till inrikes födda. I Sverige omfattas bara anhöriga till flyktingar och skyddsbehövande av etableringsprogrammet även om andra anhöriginvandrare också har problem att ta sig in på arbetsmarknaden.

De flesta anhöriginvandrare blir inte kontaktade eller välkomnade av någon myndighet. De är helt utlämnade åt sin partners goda vilja och hans/hennes kunskaper om samhället. Kvinnor kan alltså komma till Sverige, uppfostra barn och leva sitt liv här utan att varken lära sig språket eller veta något om samhället och med mycket små möjligheter att komma ut i arbetslivet. Det ligger inte i alla mäns intresse att kvinnan ska frigöra sig eller skaffa en egen försörjning. Barnen i dessa familjer hamnar i kläm, får fungera som tolkar och ges ett större ansvar än de klarar av. Det har också hänt att kvinnor hållits isolerade i hemmet utan kunskap om sina rättigheter eller vart man vänder sig för att få hjälp. Från samhällets sida finns inga insatser som underlättar integration för denna grupp.

Förslag: Alla som får uppehållstillstånd bör få en etableringsplan som innefattar sfi, samhällsinformation och arbetsförberedande insatser. För anhöriginvandrare som inte har rätt till etableringsersättning måste det finnas andra incitament för att hjälpa dessa nyanlända att integreras.

Motionens yrkande:

1. Att alla som kommer till Sverige genom anknytning ska få erbjudande om etableringsinsatser.
2. Att någon myndighet ska få uppdraget att informera om dessa insatser och om vikten av att delta i programmet. Denna information ska ske på hemspråket och snarast efter ankomsten.

3. Tillvarata invandrargruppen ensamkommande barn och unga

Av Ing-Britt Adiels. Årsmötet i Västsvenska distriktet har upptagit motionen som egen.

Idag varnas vi för att år 2030 kommer vi att sakna 43 000 lärare och år 2050 kommer vi sakna 150 000 personer i vården, i hemtjänst, inom äldreomsorgen, sjuksköterskor och undersköterskor,

År 2015 kom omkring 90 000 flyktingar till vårt land. Vi i civilsamhället gjorde allt vi kunde för att vara till hjälp, för att ge dem en trygg värld att leva i. Så blev det i många fall, men vi klarade inte hela vägen.

De nyanlända är Sveriges kanske mest oanade talangpool. De allra flesta bär på en enorm drivkraft och brinner för att bli delaktiga i alla delar av vårt svenska samhälle och att få ett arbete.

Vi har lösningar på detta, för vi har en hel palett med insatser som vi kan använda:

- större och bättre satsning till rätt personer, som får en snabb validering i sina yrken, så att de kan komma på rätt jobb snabbt och
- fylla på våra yrkesutbildningar för att ge personer möjlighet till att utbilda sig i yrken inom vård och omsorg.

Vi vet också att invandring är en nödvändighet för EU:s alla stater. Med enkel matematik kan ses, efter länder som Japan visat världen, att det inte går att ersätta människors drömmar om robotar som hjälp hemtjänst. Vi vet att vi måste bli många fler som jobbar om inte Europas äldre ska tvingas jobba in i stressens sista arbetstimma, eftersom de inte har ”råd med pension”

Just nu driver vi en massarbetslöshet kombinerat med övertidsarbete för dem som borde trappa ner. Alla utredningar visar, att EU behöver miljoner nya medborgare för att klara omställning i omsorg och utvecklas vidare. Vi vet också att EUs länder med hög invandring går bättre ekonomiskt än de med låg invandring.

Låt oss ge de ensamkommande barn och ungdomar som kom hit till Sverige 2015 och senare, en möjlighet att utbilda sig och bli en resurs för deras och vår framtid.

Motionens yrkande:

Att Sverige utfärdar en allmän amnesti för de ensamkommande barn och unga som vistats i Sverige längre än 1 år.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 1-3

Föredragande: Joe Frans.

Hösten 2015 visade folkrörelsesverige sin bästa sida. I en sällan skådad anda av solidaritet öppnade privatpersoner och civilsamhälle sina hem och hjärtan för de många människor som flytt genom Europa för att undkomma kriget och förföljelse.

I vårt asylpolitiska program, som fastställdes under våren, lämnade vi en rad förslag för att skydda asylrätten och för att stärka den socialdemokratiska kärnidén om en gemensam välfärd som omfattar alla som bor i Sverige. Det asylpolitiska programmet utgår från en syn på invandring och flyktingmottagning som en överlag positiv kraft i samhället. Det är i sin tur en del av ett omfattande idépolitiskt arbete på temat ”Vårt växande hem” som förbundet bedrivit sedan valet 2018.

Förbundsstyrelsen har också genom debattartiklar, blogginlägg och olika framträdanden arbetat aktivt för att påverka migrationspolitiken i en mer human riktning.

Motionärernas yrkanden ligger således helt i linje med förbundets nuvarande arbete och prioriteringar.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundskongressen besluta:

Att anse motionerna besvarade.

Klimat/miljö

4. Miljöomställning

Av lokalföreningen i Södermalm. Distriktsstyrelsen i Stockholms stad har upptagit motionen som egen.

I rapporten ”Fossilfritt, förnybart, flexibelt. Framtidens hållbara energisystem”, nov 2019, skriver Naturskyddsföreningen att de globala utsläppen av växthusgaser måste halveras i hela världen senast 2030 om det ska finnas en chans att nå 1,5-gradersmålet. Fossila bränslen måste fasas ut och nya energisystem måste till. Man skriver också att politiken har kommit en bit på väg genom energiöverenskommelsen, men tiden är knapp och omställningen måste trappas upp.

”Fossilfritt Sverige” startades som ett initiativ av regeringen inför klimatmötet i Paris 2015, med målet att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. På hemsidan skriver man att det krävs en transformation av hela samhället och många tekniksprång för att nå riksdagens mål, och att en stor del av det praktiska arbetet för att nå målet ligger hos näringslivet. Man har identifierat olika ”färdplaner” och dessa ska lämnas över till regeringen 2020.

Politikerna i riksdagen är överens om att koldioxidutsläppen från transportsektorn i Sverige ska minska med 70 procent till år 2030 jämfört med 2010.

För att visa vägen sätter de företag och organisationer som antar den här utmaningen målet att senast år 2030 endast utföra och köpa fossilfria inrikestransporter. Man antar en ”utmaning” genom att fylla i ett ”formulär” hos Fossilfritt Sverige.

Fossilfritt Sverige har också kontaktat olika branscher som fått göra sina egna ”färdplaner”. Dessa ”färdplaner” identifierar då också hinder på vägen och ger förslag till beslutsfattare på hur arbetet för att nå målen kan underlättas av myndigheter och med politiska beslut.

Motionens yrkande:

1. Att Socialdemokrater för tro och solidaritet påverkar regeringen att se till att klimatmålen verkligen uppnås och säkerställer att omställningen sker jämlikt och rättvist för medborgarna.
2. Att Socialdemokrater för tro och solidaritet påverkar regeringen att införa ”kontrollstationer” så att åtgärder kan göras om branscherna inte lyckas genomföra vad de har ”lovat”.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 4

Föredragande: Rafael Waters.

Det finns många positiva exempel globalt när det gäller mål för klimatarbetet. EU:s medlemsländer har beslutat att Europa ska bli världens första klimatneutrala kontinent och Sverige och Socialdemokraterna har varit drivande i detta.

Den klimatlag som Sverige har sedan 2017 föreskriver att regeringen varje år ska lämna en klimatredovisning till riksdagen. Denna ska innehålla en redovisning av utsläppsutvecklingen och de viktigaste besluten inom klimatpolitiken under året, samt en bedömning av om det finns behov av ytterligare åtgärder. Dessutom togs en Klimatfärdplan fram 2019 som ska uppdateras vart fjärde år. På så vis har Sverige även tagit viktiga steg för att se till att målen uppfylls.

Att mål och färdplan börjar sättas är bra men det är i genomförandet som den största utmaningen sitter, och förbundsstyrelsen delar motionärernas vilja att göra vad vi kan för att driva på och bidra till att ord nu omsätts till handling.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundskongressen besluta:

1. Att bifalla att-sats 1
2. Att anse att-sats 2 besvarad.

Övrigt

5. Från vapenexport till civil produktion

Av Jan-Olov Karlsson Fält m.fl. Distriktsårsmötet i Östergötland har upptagit motionen som egen.

Nedrustningsambassadör Inga Thorsson ledde i början av 1980-talet en statlig utredning som anvisade en rad vägar för att åstadkomma omställning från vapenexport till produktion och export av civila produkter. Ett av hennes förslag var att en särskild myndighet inrättas för denna omställning.

Det är dags att nu ta tag i Inga Thorssons förslag. Bakgrunden är att det i hela världen finns stora behov av teknisk utrustning för att möta miljö- och klimathot och bekämpa fattigdom. Och vi i Sverige har möjlighet att gå före, vara ett humanistiskt föredöme, utmana vapenindustrin och ställa om från militär produktion till civil.

Inga Thorsson föreslog en myndighet som skulle sortera direkt under utrikesdepartementet eller under ett eget departement. Ett freds- och nedrustningsdepartementet under ledning av en freds- och nedrustningsminister.

Vi anser att det inte räcker med att minska vapenexporten och granska de länder som vi säljer till. Vapnen, som vi säljer till godkända länder, säljs ofta vidare och leder till krig, inbördeskrig och människors död. Att säga nej till vapenexport är ett viktigt steg i arbetet för en framtida global fredskultur. Partiet bör verka för att all svensk vapenexport upphör.

Det finns flera vägar att gå i strävan att lägga om från vapentillverkning till civil produktion. Ett exempel är att i stället för att SAAB bygger JAS Gripen kan företagets avancerade kunskaper kanaliseras till byggande av räddningshelikoptrar. I stället för att bygga för död och förintelse kan vi bygga för att rädda liv och materiella egendomar.

Det finns också möjligheter att tillverka robotar som röjer gamla minfält utan inblandning av människor och djur. Dessa kunskaper kan på ett utmärkt sätt komma till nytta i fredens gagn i stället för vapen som har motsatt verkan.

Motionens yrkande:

Att det är dags att gå i Inga Thorssons fotspår. Riksdagsgruppen (s) bör få i uppgift att verka för en utredning om den svenska vapenexporten och huruvida det är möjligt att omvandla vapentillverkningen till civil produktion. I utredningen bör man också ta ställning till om det är möjligt att inrätta en fredsmyndighet.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 5

Föredragande: Leif Mettävainio.

Utvecklingen går åt fel håll. Statistiken för 2019 från Inspektionen för strategiska produkter, ISP, visar att exporten av krigsmaterial uppgick till hela 16,3 miljarder kronor. Vapenexporten ökade med mer än 40 procent jämfört med året innan. Trots en skärpning av vapenexportlagen 2018 har vapen exporterats till diktaturer som Saudiarabien och Förenade Arabemiraten. Så här kan det inte fortsätta.

Våra politiska riktlinjer, senast beslutade 2018, är tydliga. Där står att *”det nya demokratikriteriet för svensk export av krigsmateriel ska innebära ett faktiskt stopp för handel med diktaturer, som till exempel Saudiarabien. Att regelverket tillämpas mer strikt än idag, att den parlamentariska kontrollen skärps samt att transparensen ökar. Vårt mål är att svensk vapenexport på sikt upphör”*. Det fanns även med i förbundets valmanifest 2018.

Sverige ska fortsatt vara en stark röst för fred i världen. Vi kan och ska vara framgångsrika på andra områden än vapenexport. Förbundsstyrelsen är övertygad om att det är fullt möjligt att ställa om vapentillverkningen till civil produktion.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundskongressen besluta:

Att skicka motionen med förbundsstyrelsens yttrande till Socialdemokraternas riksdagsgrupp.

6. Stöd till FN:s globala förbud mot kärnvapen

Av lokalföreningen i Bromma-Kungsholmen. Distriktsstyrelsen i Sthlms stad har upptagit motionen som egen.

Denna motion vill att Sverige skriver på FN-förbudet om kärnvapen som Sverige röstade för i New York den 7 juli 2017. Det hindrar inte påskrift för NPT.

Det ligger i linje med beslutet på partikongressen 2017: *”Efter år av stagnerande arbete för kärnvapenedrustning driver Sverige nu frågan om ett förbud mot kärnvapen. I år inleds viktiga förhandlingar om ett globalt förbud inom ramen för Förenta Nationerna. Som ett led i arbetet med att förbjuda kärnvapen globalt måste alla åtgärder övervägas. Såväl lagstiftning som kärnvapenfria zoner kan bli aktuella som ett sätt att implementera ett globalt kärnvapenförbud. Vårt mål är en kärnvapenfri värld.”*

Utrikesminister Margot Wallström underströk den 12 juli 2019, att regeringen inte i nuläget signerar kärnvapenförbudet, men att frågan skulle bli aktuell för omprövning om inte översynskonferensen våren 2020 av icke-spridningsavtalet NPT leder till ett positivt resultat. *”Dörren står då öppen”*. Detta scenario bäddar för att kärnvapenfrågan blir aktuell också i nästa val.

Utrikesminister Ann Linde underströk i sitt anförande 29 januari 2020, inför sidooorganisationerna i Stockholm, Tro och solidaritet, SSU och S-kvinnor, att hon hoppades på en mobilisering av motståndet mot kärnvapen. Hon berättade att en 16-stats allians mot kärnvapen och för signering av NPT, med både kärnvapenländer och icke-kärnvapenländer hade bildats i juni 2019 och skulle träffas i Tyskland i slutet av februari 2020. Förbundsdagen i Tyskland hade beslutat att inga kärnvapen fick placeras i Tyskland. Hon och statsminister Stefan Löfvén önskade en massmobilisering likt den de upplevt på 80-talet. Hon uppmanade oss att delta i rådslag för en ny svensk internationell politik inför partikongressen. Gabriele Winai Ström, ordförande i Tro och solidaritet i Stockholms stad, avslutade med mötet med att vi vill följa upp kampen mot kärnvapen.

Den globala tekniska och militära kapprustningen domineras av de tre kärnvapenstaterna USA, Ryssland och Kina. USA står för 35 % av världens totala militärutgifter, följt av Kina med 13 % och Ryssland 3,8 %. Av de fem kärnvapenstaterna har det blivit nio, och i stället för den utlovade nedtrappningen har vi nu nära 15 000 kärnvapen, varav 2 000 står avfyringsberedda mot både civila och militära mål. Människligheten hålls med andra ords som gisslan av dessa nio stater.

Fysiker har visat att ett kärnvapenkrig idag skulle utlösa en så kallad nukleär vinter, ett tillstånd där solens strålar inte kan tränga igenom de stoftpartiklar som bildas. Följden blir en period av drastiskt kallare klimat, missväxt och mass-svält. Spänningen mellan ärkefienderna Indien och Pakistan utgör en oroshärd. Fått Pakistans premiärminister att varna för ett kärnvapenkrig. Pakistan beräknas ha minst 150 kärnvapen och Indien 140. Vår främste expert på kärnvapen Hans Blix har konstaterat att kärnvapenarsenalerna räcker till för att göra slut på den mänskliga civilisationen genom ett snabbt självmord, samtidigt som vi har tillfört risken av ett långsamt självmord genom den globala uppvärmningen. Klimatförändringarna och kärnvapenarsenalerna är med andra ord mänsklighetens största säkerhetspolitiska utmaningar. I klimat- och miljöfrågorna har Sverige och regeringen tagit en hedrande ledarplats. Men ifråga om kärnvapen har vi tagit en time-out. Det finns en majoritet i riksdagen som motsätter sig att Sverige skriver under FN-konventionen om ett globalt förbud av kärnvapen. Konventionen, som antogs av FN i juli 2017, framröstades av 122 av 193 medlemsländer. Bland dessa fanns Irland, Lichtenstein, Mexiko, Nya Zeeland, San Marino, Sydafrika, Vatikanstaten och Österrike. De borgerliga partierna förordar att vi ska söka skydd under USA:s och NATO:s radioaktiva ”kärnvapenparaply. Att gå med i NATO skulle betyda att vi legitimerade kärnvapenalliansens doktriner om ömsesidig total förintelse och rätten att använda sig av ett förstaslag med kärnvapen.

Efter det att Donald Trump sagt upp det för Europa så viktiga INF-avtalet, som framförhandlades 1987 av Ronald Reagan och Michail Gorbatsjov, under stort folkligt tryck, hotar en ny kapprustning med kärnvapen på vår kontinent. Nu ska Pentagon utvidga sitt program av ”lågintensiva” kärnvapen (av samma styrka som fälldes över Hiroshima och Nagasaki). Samtidigt har USA placerat ut några av de nya mest kraftfulla vapen de har till Europa: sex strategiska bombplan i Storbritannien med kapacitet för kärnvapen. De har redan gjort flyguppdrag över Östersjön bekräftar amerikanska flygvapnet för SVT Nyheter. (23 mars 2019). Sedan länge

förvaras 50 atombomber (B 61), en tredjedel av USA:s nukleära arsenal i Europa, i Turkiet på en militärbas som varit i centrum för väpnade incidenter.

Ryssland har dessvärre reagerat på USA:s upptrappning genom att utveckla nya kärnvapenstrategier.

Sverige påverkas direkt av denna negativa och farliga situation. Men vi saknar en informativ och uthållig debatt kring dessa överlevnadsfrågor. I broschyren *Om krisen eller kriget kommer*, som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) sände ut till alla svenska hushåll 2018, återfinns över huvud taget inte ordet kärnvapen. Att, som några påstår, ett undertecknande skulle störa arbetet med NPT avvisades bland många andra av det finska utrikesutskottet. Utskottet kom till denna enhälliga slutsats: Konventionen om kärnvapenförbud utgör enligt utskottet i sig inte ett hot mot icke-spridningsfördraget eller det fullständiga provstoppsavtalet NPT eller mot de internationella förpliktelser som följer med dem. Snarare stöder och kompletterar konventionen de andra avtalen och förpliktelserna. Sveriges FOI-rapport i juni 2018 konstaterade, att utredningar på området genomfördes för minst 30 år sedan, men att mycket lite forskning har skett i modern tid. ”Detta har fört med sig att medvetenheten och kunskapen kring kärnvapen och civilt försvar till stor del har gått förlorade”.

Passivitet och tystnad i denna existentiella krissituation vore ett uselt försvar och har aldrig varit socialdemokratisk säkerhetspolitikpolitik.

Det är alltså mycket hög tid att sätta frågan om kärnvapen högt på den politiska agendan! I nationens och medborgarnas intresse, men också för socialdemokratins inre väsen och liv, särskilt för Socialdemokrater för tro och solidaritet, bör vi inleda informationskampanjer, studier och aktivt föreningsarbete.

Motionens yrkande:

1. Att STS förbundskongress bekräftar sitt stöd för beslutet om kärnvapen från partikongressen 2017.
2. Att STS förbundskongress uppmanar regeringen att FN:s kärnvapenförbud signeras under 2020 med den uttalade avsikten att föra fram frågan till riksdagen för ratificering inför valet 2022.
3. Att STS förbundskongress stöder förslaget om en studiekampanj om kärnvapen och tillhörande fredsfrågor.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 6

Föredragande: Klas Corbelius.

Det är förbundsstyrelsens bestämda uppfattning att kärnvapen ska förbjudas. Motionen argumenterar väl för varför detta ställningstagande är viktigt och i enlighet med socialdemokratiska värderingar.

För närvarande finns inget parlamentariskt stöd för ett ratificerande av FN-konventionen om förbud av kärnvapen. Men mot bakgrund av det stora folkliga stödet (85 procent enligt SIFO 2018) ser förbundsstyrelsen stora möjligheter att ändra också en del andra riksdagspartiers inställning.

Förbundet har länge drivit frågan, bl.a. tillsammans med Palmecentret och övriga sidoorganisationer. Utöver debattartiklar och en rad möten har detta lett till sajten www.stoppabomberna.nu. Tillsammans med material som den internationella kampanjen (www.icanw.org) tagit fram ger det en bra grund för studier redan nu. Förbundsstyrelsen vill uppmuntra distrikt och lokalgrupper att använda detta material och ta egna initiativ till studier och möten. Dessa kan med fördel arrangeras tillsammans med ABF och övriga sidoorganisationer.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundskongressen besluta:

Att bifalla motionen.

7. Släpp loss investeringarna

Av lokalföreningen Solidaritet i Västerort. Distriktsstyrelsen i Stockholms stad har upptagit motionen som egen.

För att utveckla samhället behövs investeringar, både offentliga och privata. Investeringskvoten – den andel av bruttonationalprodukten som investeras – ligger idag under den investeringskvot vi hade för femtio år sedan. Då investerade vi nära 30 procent av bruttonationalprodukten – värdet av alla varor och tjänster som produceras under ett år. Nu ligger vi på drygt 25 procent. De offentliga investeringarna har sjunkit allra mest och ligger i dag på drygt 4 procent av bruttonationalprodukten.

När investeringarna sjunker betyder det att bostäder, sjukhus, skolor, vägar, järnvägar, tunnelbanor, spårvägar och mycket annat INTE blir byggda. Detta innebär att mängder av jobb inte kommer till stånd- Vi bygger till exempel bara omkring hälften av det antal bostäder vi byggde årligen för femtio år sedan. Trångboddhet, bostadsbrist och arbetslöshet biter sig fast. Vi har till exempel stadigt 350 000 – 400 000 öppet arbetslösa.

LO föreslog 2017 ett investeringsprogram på 70 miljarder kronor på tio år för att öka välfärd och sysselsättning, ungefär 7 procent av statsbudgeten varje år. Det programmet har inte kommit till stånd. Den öppna arbetslösheten har bitit sig fast kring 400 000 personer.

Vi ser dagligen eftersatta behov: slitna skolor, köer till sjukvård, järnvägar som fungerar dåligt. På 25 år har inte en enda ny tunnelbanestation öppnats i Stockholm. Även om tunnelbanan är region Stockholms ansvarsområde, fungerar Stockholms stad inte utan tunnelbana.

Det är tydligt att vi behöver en annan ekonomisk politik. När staten snålar, går det även ut över kommunerna. Statliga bidrag minskar, när arbetslösheten stiger drabbas även kommunernas socialtjänst och så vidare

Socialdemokrater för tro och solidaritet behöver trycka på för en annan ekonomisk politik. Det nuvarande ramverket måste förändras. Staten behöver låna till investeringar. Sverige har en exceptionellt låg statsskuld, omkring 30 procent av bruttonationalprodukten. EU-reglerna säger högst 60 procent. Genomsnittet i EU är 85 procent. Finland ligger på drygt 50 procent, Tyskland på mer än 80 procent. Låneutrymmet är stort.

Motionens yrkande:

1. Att STS tar initiativ till att diskutera med regeringen att lånefinansiera investeringar i stället för den nuvarande krona-för-krona-politiken.
2. Att STS tar initiativ till att diskutera med regeringen att förändra finanspolitiskt ramverk för att möjliggöra en mera offensiv ekonomisk politik.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 7

Föredragande: Anna Ardin.

Förbundsstyrelsen vill att Sverige ska vara världens mest jämlika och välkomnande land. Därför är förbundsstyrelsen helt enig med motionärerna om att vi bör öka investeringarna!

Sedan 90-talets ekonomiska kris har socialdemokratiska finansministrar hållit hårt i överskottsmål och avbetalningar på statsskulden, vilket gått ut över möjligheterna att stärka jämlikheten. Den ökande ojämlikheten har i sin tur gett spelrum för populistiska och högerextrema krafter, som dessutom vill skylla ojämlikheten på dem som drabbas värst av den.

Det är hög tid att vi på allvar prioriterar att bygga det hållbara och solidariska samhälle som varje människa på den här planeten förtjänar, och det kräver stora reformer och investeringar för att stärka kapaciteten i välfärden. Därför är förbundsstyrelsen tacksam över att motionärerna identifierat och lyft frågan, som den knäckfråga för framtiden det är.

Det är också en strategisk fråga i tider där vi vet att varje val kan ställa Socialdemokratin utanför regeringsmakten. Det är en ostrategisk, och rentav farlig, väg att spara mycket i ladorna till sämre tider istället för att ta ett gynnsamt ekonomiskt läge för att investera och stärka välfärden. Det är nämligen som att servera skattesänkningar på silverfat till en ny tillträdde borgerlig regering. Att använda ett sparat ekonomiskt utrymme till att sänka skatterna ännu mer är en enkel och populär väg för dem som inte vill prioritera en solidarisk välfärd. Att göra nödvändiga satsningar och vid varje möjligt tillfälle prioritera att bygga det samhälle vi vill blir en

fråga om social hållbarhet – i sämre tider har vi då redan byggt upp en buffert av friskare, mer välutbildade och starkare sammanhållning mellan människor. Det är oändligt mycket mer värt än ett stort låneutrymme för högerkrafter att sänka skatter för.

För att kunna göra kraftfulla satsningar mot Coronavirusets spridning under våren har finansministern och andra påpekat att det varit viktigt att ha ett stort utrymme sparat. Men det är också så att den ojämlikhet som tillåtit växa är ett stort hot mot samhällets långsiktiga uthållighet även mot den här typen av kriser. Vi har råd att både sätta långsiktiga reformer med långsiktig motståndskraft, och genomföra kortsiktiga krisåtgärder.

Investeringar handlar inte heller enbart om att öka kapaciteten utan också om att upprätthålla kapaciteten som finns så att den inte minskar. Det kallas ibland reinvesteringar och går ut på att upprätthålla funktion och värde på kapitalstocken. Det är ungefär som att måla om ett hus. Det är en kostnad, men gör man inte det börjar fasaden att förstöras och snart nog är det mycket mer kostsamma saker som måste göras, annars förlorar huset i värde och funktion.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundskongressen besluta:

Att bifalla motionen.

8. Behandling för ringa narkotikabrott

Av Lennart Hallengren. Distriktsstyrelsen i Skåne/Blekinge har upptagit motionen som egen.

Den som döms för ringa narkotikabrott, vilket innebär bruk eller innehav av en mindre mängd, döms oftast till dagsböter. En påföljd som i många fall inte hjälper individen om det finns en beroendeproblematik.

Norge och Portugal har de senaste åren infört möjligheten att erbjuda den dömda behandling. En påföljd som troligen i flera fall skulle vara en bättre påföljd för att få en person att inte återfalla i att begå ett brott och framförallt komma bort från eget beroende av narkotika.

Sveriges restriktiva narkotikapolitik har visat sig inte vara framgångsrik på alla områden. De senaste åren har EU:s narkotikabyrå visat på att Sverige ligger i topp när det gäller dödsfall orsakat av narkotika. Vissa delar av vår narkotikapolitik behöver omprövas utifrån följderna i verkligheten. En omprövning är att det blir möjligt att erbjuda behandling för de som döms för ringa narkotikabrott.

Motionens yrkande:

1. Att lagstiftningen förändras så det blir möjligt att erbjuda behandling för den som döms för ringa narkotikabrott.
2. Att motionen skickas till den socialdemokratiska riksdagsgruppen.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 8

Föredragande: Ingalill Dahlgren Nyberg.

Motionen tar upp frågor om hur samhället bättre kan hjälpa individer som döms för ringa narkotikabrott och som i många fall också lever med en beroendeproblematik. Motionen föreslår en förändring av lagstiftningen så att man istället för dagsböter ska erbjuda behandling för ringa narkotikabrott. Det är ett förslag som ställer individen i centrum och behovet av stöd för att kunna leva fri från drogberoende.

I dagsläget finns det en möjlighet till åtal eftergift för ungdomar under 18 år, om de går med på att delta i ett behandlingsprogram. Därmed finns redan en praktik på plats, som skulle kunna expanderas till att gälla hela gruppen.

Förbundsstyrelsen föreslår förbunds kongressen besluta:

Att skicka motionen med förbundsstyrelsens yttrande till Socialdemokraternas riksdagsgrupp.

9. Nämndemännens villkor och ersättningar

Av Leif Brandt. Distriktsstyrelsen i Kalmar har upptagit motionen som egen.

Den senaste tidens fokus på krafttag mot kriminaliteten har medfört att även landets domstolar har kommit att granskas. Alla riksdagspartier vill ge ökade resurser till alla delar av rättssystemet för att stävja den ökade brottsligheten. Landets ca 8500 nämndemän som dömer i domstol tillsammans med juristdomarna behöver därför uppmärksammas särskilt avseende arbetsförhållanden, ersättningsregler och kompetensutveckling. Rättvis likartad tillämpning av regelsystemet över landet är viktigt för nämndemännens villkor. Även en ökning av arvoden behöver snarast komma till stånd.

Självständiga och opartiska domstolar är en förutsättning för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Domstolarna besitter en stor makt och många av deras beslut kan vara oerhört ingripande för den enskilde. Allmänhetens förtroende för rättssystemet är därmed av stor vikt. Syftet med nämndemannasystemet är att ge medborgarna inflytande och insyn i den dömande verksamheten och därmed skapa förtroende för domstolarna. Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle.

I dag kan man se att statusen på uppdraget som nämndeman minskar. Tydligt är att det är svårt att få med yngre personer till detta viktiga uppdrag. Vi behöver även bredda kåren för att få fler yrkeskategorier mm representerade. Förbättrade villkor för nämndemännen skulle kunna bidra till att höja statusen på uppdraget och öka intresset för att bli nämndeman.

Nämndemännen arvoderas med ett heldagsarvode om 500 kr brutto. Arvodes- och ersättningsbestämmelserna har inte följt med den allmänna löneutvecklingen eller inflationen. Arvodena har stått still sedan 2007. Därför riskerar de låga arvodena att allvarligt skada folkförankringen och förtroendet för rättssystemet. Det kan inte vara rimligt att nämndemännen själva skall finansiera rättsskipningen i Sverige med privata medel. Tillspetsat skulle man kunna säga att det råder en orättvisa i domstolarna.

2007 höjdes arvodet för en sammanträdesdag från 300 kronor till 500 kronor. Samtidigt infördes en särskild arvodesnivå (250 kronor) för nämndemän som under ensammanträdes-dag tjänstgjort kortare tid än tre timmar. Arvodet behöver höjas. Samtidigt bör halvdagsarvodet tas bort. Som exempel, ibland händer det att en nämndeman kallas till tjänstgöring heldag men när förhandlingen börjar visar det sig att den tilltalade inte dyker upp och förhandlingen ställs in. Då får nämndemannen bara ersättning för en halv dag trots att nämndemannen avsatt en hel dag.

När ersättning för förlorad arbetsförtjänst betalas ut så ingår ingen semesterersättning och inte heller kompensation för inbetalning till tjänstepensionen.

I spåren av den ökande kriminaliteten, ökar också hat och hot mot domstolar och tjänstgörande nämndemän. Vidare ökar antalet mål som pågår över flera dagar, vilket ställer högre krav på nämndemännens flexibilitet och vilja att, ofta med kort varsel, åta sig dessa ofta komplicerade mål.

Arbetsbördan i domstolarna har kraftigt ökat de senaste åren. Detta har inneburit en hårdare prioritering av mål samt längre väntetider på att målen skall tas upp till huvudförhandling. En vårdnadsvist kan till exempel tvingas vänta i flera år på ett avgörande i domstolen. Domstolsverket konstaterar själva att den höga arbetsbelastningen, sammantaget har lett till en sämre arbetsmiljö i domstolarna. Domstolsverkets senaste prognos över antalet brottmål, visar på en ökning med 15 procent mellan 2018 och 2022.

Sett i ovanstående perspektiv är det särskilt oroande att antalet nämndemän som under årets rekryterings- och nomineringsarbete, blir ungefär lika många som 2014. För fem år sedan hanterades det ca 84 000 brottmål och nu pekar prognosen försiktigt på ca 30 000 fler mål per år.

Nämndemännen tar av sin arbetstid och fritid för att bidra till ett rättssäkert samhälle. De genomför detta uppdrag med risk för sin egen säkerhet då det inte sällan är grovt kriminella på andra sidan skranket. Men man gör det för ett högre syfte, för att vara en garant som säkerställer att demokratin upprätthålls: rättssäkra domstolar med demokratiskt inflytande.

Börjar rättssystemet få sprickor i fasaden med risk för att krackelera? Jag anser att det är dags att ta varningssignalerna på allvar och sluta nedvärdera nämndemännens insatser i domstolarna.

Nämndemännens arbetsvillkor måste snarast förbättras och arvoden och ersättningar kraftigt höjas. För anställda inom rättsvårdande myndigheter finns omfattande program för att hantera hat, hot och psykisk påfrestning men vi nämndemän förväntas klara oss på egen hand. Det ska vara en självklarhet att nämndemännen ska omfattas av säkerhetsskyddet.

Från tid till annan rapporteras det om nämndemän som tvekar att ta på sig krävande uppdrag, som kan handla om gängkriminalitet, sexuella övergrepp, vårdnadstvister, hedersrelaterade brott, eko-brott, tvångsomhändertagande av barn, unga och vuxna mm. Andra nämndemän låter meddela att de överväger att avsluta sitt åtagande som nämndeman.

Motionens yrkande:

1. Att sammanträdesarvodet höjs till 750 kr per dag.
2. Att halvdagsersättningen tas bort.
3. Att i ersättningen för förlorad arbetsförtjänst ingår semesterersättning samt kompensation för eventuell uteblivet underlag för tjänstepension på förlorad arbetsförtjänst hos arbetsgivaren
4. Att nämndemännen ska omfattas av samma skydd och säkerhetsregler som personalen i domstolen.
5. Att motionen antas i sin helhet och överlämnas till STS riksdagsledamöter att verka för motionens krav.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 9

Föredragande: Adrian Kaba.

Motionären tar upp en viktig fråga som inte fått den politiska uppmärksamhet som nämndemannauppdraget i svenska domstolar kräver. Det nämndemannasystem som vi har i våra svenska domstolar är en garant för det förtroende, den rättssäkerhet och det demokratiska inflytande som det svenska rättssystemet bygger på. Därför är det viktigt att bejaka och öka intresset för uppdraget som nämndemän i svenska domstolar.

Motionären lyfter upp ett antal konkreta exempel på detta i sina att-satser, förslag som säkert kan höja statusen för nämndemannauppdraget. Förbundsstyrelsen vill därför bejaka motionens intention, även om de konkreta förslagen har en detaljnivå som är svåra att ta ställning till utan en större utredning.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundskongressen besluta:

Att skicka motionen med förbundsstyrelsens yttrande till Socialdemokraternas riksdagsgrupp.

10. Stärk god mans möjligheter att utföra sitt uppdrag

Av Lars Jonsson och Gustav Josefsson.

Att vara god man är enligt lagen ett offentligt frivilliguppdrag. Den gode mannen hjälper personer som har behov av stöd samt bevakar deras rättigheter så att de får vardagen att fungera.

Den som är god man förväntas vara en sorts projektledare för den som behöver hjälp, övervaka och kämpa för att hans intressen tillgodoses inom alla områden i samhället. Men en stor del av dagens gode män saknar rudimentär utbildning för uppdraget.

I gällande lagtext står det att kommunerna ska erbjuda den utbildning som behövs för gode män. Utbildningar tillhandahålls mestadels av fristående studieförbund utan egen kunskap inom området. Inte sällan nöjer sig överförmyndare med att informera blivande gode män under ett par kvällsmöten, för att sedan godkänna dem som gode män.

De allra flesta utbildningar av gode män har brister i förståelsen för huvudmannens, alltså de som är beroende av gode män, levnadsförhållanden och behov, deras sjukdomstillstånd och diagnoser. Detta intygas av de intresseorganisationer som har medlemmar med behov av välutbildade gode män, som Alzheimer Sverige, Anhörigas riksförbund, Autism & Aspergerförbundet, Demensförbundet, FUB (Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning), Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft, Schizofreniförbundet och Svenska Downföreningen.

Motionens yrkande:

1. Att utbildning av gode män upprättas.
2. Att utbildning för våra gode män genomförs med nationell kvalitetskontroll.

11. Bättre kontroll över god mans uppdrag

Av Lars Jonsson och Gustav Josefsson.

Gång på gång har samhället svikit de allra svagaste i vårt samhälle, de som ofta behöver stötts av en god man för att få vardagen att gå ihop. Utredning på utredning slår fast att aktörerna i systemet: riksdagen, länsstyrelse, SKR och kommunerna alla brister i sina åtaganden.

Strukturerna i verksamheten där gode män verkar och där huvudmannen ska nås av samhällets omsorg måste stärkas: tydligare lagstiftning, länsstyrelsernas kontroll, kommunernas kontroll av gode mans åtaganden inom området där de mjuka delarna av uppdraget ligger.

Kommunernas överförmyndarverksamheter slås nu ihop till större enheter. Det får till följd att den lokala politiska förankringen blir mer opersonlig och formell. Kännedom om huvudmannens personliga förhållanden och relationer till sin närmaste omgivning blir sämre. Detta sammantaget bör beaktas då organisationen ses över, lagar stiftas och förordningar skrivs.

Motionens yrkande:

1. Att länsstyrelserna och överförmyndarna bättre kontrollerar hur gode männen fullgör sitt uppdrag;
2. Att huvudmannens närstående får bättre möjlighet att rådgöra med överförmyndaren och tilldelad god man.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 10–11

Föredragande: Adrian Kaba.

Motionerna 10 och 11 tar upp frågan om hur Länsstyrelsernas och överförmyndarnas tillsyn och kontroll av enskilda godemäns fullföljande av sitt uppdrag ska bli bättre, samt att utbildning av gode män upprättas och genomförs med nationell kvalitetskontroll.

Alla kommuner har en överförmyndare eller överförmyndarnämnd som har tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Länsstyrelsen i sin tur har tillsyn över överförmyndarna och genomför regelbundna inspektioner hos dem. Länsstyrelsen granskar inte enskilda gode män utan har tillsyn över om överförmyndarnas handläggning följer lagar och förordningar eller i övrigt sker på ett rättssäkert och lämpligt sätt.

Gällande närståendes möjlighet till rådgörande med överförmyndare och gode män, så har de idag redan den möjligheten. Möjligtvis kan den bli bättre i många kommuner.

Rörande utbildningsdelen av gode män så har sedan lagändringen 2015 överförmyndarna ansvar för att erbjuda utbildning till dem som har uppdrag som gode män och förvaltare. Uppdraget som god man blir allt mer krävande och förbundsstyrelsen håller med om att det behövs en nationell kvalitetssäkrad utbildning för gode män. Det är också ett av uppdragen för den statliga utredning kring överförmyndarsystemet som tillsattes i fjol. Utredningen ska också ge svar på frågor kring:

- Möjligheten att införa ett nationellt ställföreträdarregister där det bland annat ska listas hur många uppdrag varje god man eller förvaltare har.
- I vilka särskilda fall professionella ställföreträdare ska utses och vad som ska ligga i deras uppdrag.
- Möjligheten att granska årsräkningar mer kontinuerligt.
- Om det ska krävas viss kompetens för att bli överförmyndare.
- Eventuell utökad roll för överförmyndare att fatta beslut kring om någon ska få en god man eller förvaltare.

Förbundsstyrelsen föreslår förbunds kongressen besluta:

Att anse motionerna besvarade.

12. Hedersvåld

Av lokalföreningen Solidaritet i Västerort. Distriktsstyrelsen i Stockholms stad har upptagit motionen som egen.

Alla invånare i en demokrati har samma rättigheter och skyldigheter. Det spelar ingen roll vilket kön eller klass invånarna tillhör, vilken tro de bekänner sig till eller om de saknar religion, vilken etnisk bakgrund eller sexuell läggning de har eller om de har någon funktionsvariation.

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna från 1948, artikel 16, säger att *”fullvuxna män och kvinnor ha rätt att utan någon inskränkning på grund av sin ras, kön, nationalitet eller religion ingå äktenskap och bilda familj. [...] Äktenskap må ej ingås med de blivande makarnas fria och fullständiga samtycke”*.

Deklarationen utarbetades av personer från USA, Europa, Mellanöstern och övriga Asien. Den undertecknades bland annat av Sverige, USA, Storbritannien, Frankrike, Irak, Iran, Turkiet, Kina och många andra länder. Redan 1948 tog världen alltså avstånd från att någon skulle tvingas till äktenskap.

Samtidigt finns det skillnad mellan teori och praktik. Hederskultur är mer eller mindre utbredd i flera världsdelar och bland bekännare av olika religioner. Det som skiljer våldet som utövas från hederskulturen är att det är ett kollektivt våld. Den drabbade ställs inför en hel familj eller till och med en hel by/trakt. I hederskulturen bär kvinnans kyskhet familjens heder. Familjen väljer maka/make åt både flickor och pojkar. Pojkarna är både offer och förövare – de får inte gifta sig med vem de vill samtidigt som de skall övervaka sina systrar.

1999 mördades 19-åriga Pela Atroshi och 2002 27-åriga Fadime Sahindal, i bägge fall av den egna familjen med hedersmotiv. De förövare som fanns i Sverige dömdes till lagens strängaste straff. Morden fäste uppmärksamheten på hedersvåldet.

Regeringen Göran Persson satsade 2003 180 miljoner kronor på insatser mot hedersvåld. Pengarna gick till ideella och kommunala projekt. De tre storstadslänsstyrelserna fick i uppdrag att ordna skyddade boende. Sedan dess har det gjorts upprepade informations- och utbildningsinsatser av olika regeringar. Skyddade boenden har byggts ut. Sedan dröjde det ett årtionde innan äktenskapstvång kriminaliserades 2014. Något hundratal polisanmälningar har gjorts. Ett fåtal personer har dömts för äktenskapstvång. Lagen fungerar dåligt. Två decennier efter morderna på Pela Atroshi och Fadime Sahindal och mer än 70 år efter att FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna antogs uppskattar undersökningar att cirka 100 000 ungdomar får sin frihet att vara tillsammans eller gifta sig med vem de vill inskränkt genom hederskulturen. Insatserna mot hederskulturen har inte varit effektiva.

I januariavtalets punkt 42, ”Stoppa hedersbrotten”, ges stort utrymme åt att motverka hederskulturen. Förutom intensifierade informationsinsatser kräver avtalet att hedersbrott skall föras i som en särskild rubrik i Brottsbalken. Stefan Löfvens 30 punkter tar upp JA:s punkt 42 under punkt 22, ”Ökade insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck och mot mäns våld mot kvinnor (’öka insatserna mot hedersrelaterat våld och förtryck’)”.

Motionens yrkande:

1. Att Socialdemokrater för tro och solidaritet påverkar regeringen att skynda på arbetet att effektivt bekämpa hederskulturen både genom upplysning och lagstiftning.
2. Att Socialdemokrater för tro och solidaritet bedriver upplysning om att hederskulturen är ett brott mot FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna och de konventioner som antagits som följd av denna (Europakonventionen 1952, FN:s kvinnokonvention 1979, Istanbul-konventionen 2011).

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 13

Föredragande: Ingalill Dahlgren Nyberg.

I en demokrati är arbetet med jämställdhet, rättvisa och rättigheter för alla invånare något självklart. Motionärerna lyfter fram vad som hittills gjorts när det gäller lagstiftning, men också de svårigheter som finns att skydda barn, unga och vuxna som lever i en hederskultur i vårt land.

Länsstyrelsen i Östergötland har sedan 2005 ett nationellt uppdrag att förebygga och motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Den senaste kartläggningen fokuserar på svenska kommuners arbete i frågor om bortförda personer i en hederskontext samt barn som uppges vara gifta. Det är en nedslående läsning. Länsstyrelsen skickade en enkät till socialförvaltningen och en till skol-/utbildningsförvaltningen i varje kommun. Två av tre kommuner har svarat. En majoritet av landets socialförvaltningar känner inte till om dessa bortföranden sker, och av de som vet känner en majoritet inte till *varför* de sker. Knappt en tredjedel uppger barn- och tvångsäktenskap eller uppfostringsresor som motiv.

Okunskapen får de sociala hålen att växa. Trots att det finns kännedom om situationen för dessa individer genom orosanmälningar och tidigare kontakt med socialtjänsten, så blir konsekvensen av detta att samhället blundar i precis den stund som blicken ska vara som skarpast.

Precis som motionärerna skriver har regeringen vidtagit en del åtgärder. I januariavtalet finns ett antal punkter om att bekämpa hedersrelaterat förtryck. En punkt rör mer kunskap. Socialdemokrater för tro och solidaritet har för sin del bidragit genom såväl debattartiklar som dokumentet ”*Socialdemokratiska strategier mot hedersrelaterat förtryck*”, som skickades till lokalföreningarna våren 2019. Det var bl.a. ett sätt följa upp en liknande motion från förbunds kongressen 2018.

Förbundsstyrelsen vill även fortsättningsvis bidra till upplysningen, t.ex. genom de åtgärder som motionärerna tar upp i sina att-satser.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundskongressen besluta:

Att bifalla motionen.

13. Partiet och Svenska kyrkan

Av Mats O Karlsson och Gerry Andersson. Lokalföreningen i Enköping-Håbo har upptagit motionen som egen.

Broderskapsrörelsen visade vägen när den bytte namn 2012 till Socialdemokrater för tro och solidaritet. Det innebar att den öppnade för medlemskap för partivänner av alla möjliga trosinriktningar. Det gemensamma är numera den socialdemokratiska ideologin och en levande trosuppfattning. Namnbytet och öppenheten var en anpassning till en ny tid med ett svenskt mångreligiöst samhälle och en år 2000 avskaffad kristen statskyrka.

Broderskapsrörelsen var pådrivande inom partiet och i samhället för att staten skulle frigöra den Evangeliska-Lutherska kyrkan från banden med staten. Det var en lång process innan både stat och kyrka var mogna för att skiljas. Det kan man ha respekt för då de historiska banden var månghundraåriga och då det i stor utsträckning var kyrkan som formade samhället under seklerna fram till kommun- och landstingsreformerna 1862. Kyrkan hade fortsatt stora samhällsuppgifter fram till det reella demokratiska genombrottet för 100 år sedan. I en ny tid var det principiellt och nödvändigt att genomföra skilsmässan. Det var bra både för den sekulära staten, som i ett mångreligiöst samhälle varken ska favorisera eller vara knuten till en speciell kyrka, och bra för kyrkan att inte längre ha fasta band till eller styras av en politisk makt.

Två decennier har gått och visat att beslutet var rätt. Under en övergångstid var det naturligt med ekonomiska överenskommelser mellan staten och kyrkan om bland annat det kulturhistoriska ansvaret. Den fria kyrkan har utformat ett eget regelverk för styrning och ledning som byggde på erfarenheter från statskyrkan.

Nu är det enligt vår mening dags att ta nästa steg: Befria Svenska kyrkan också från de politiska partierna. De politiska partierna hör till den sekulära staten. Där är de nödvändiga fundament för demokratin. Inom kyrkor och samfund samlas människor av olika politiska uppfattningar kring gemensamma trosuppfattningar och i Svenska kyrkans fall den kristna.

Vi kristna socialdemokrater ska självklart fortsätta att vara aktiva i den kyrka eller det samfund vi tillhör och är en del av. Våra båda arbetarekommuner avstod i kyrkovalet 2017 att ställa upp med partilistor. Det finns dock flera STS-medlemmar i de båda kyrkofullmäktige-församlingarna. I Enköpings pastorats fullmäktige blev den nya partipolitiskt obundna nomineringsgruppen EKA – En kyrka för alla - den största och i den finns flera STS-are. Valanalysen tyder på att EKA fick många röster för att den var obunden, hade lockat nya förtroendevalda och den hade flest unga

kandidater på sin lista. I Håbo har den nya obundna nomineringsgruppen - Kyrkans Framtid i Håbo pastorat – också god andel STS-medlemmar.

Våra arbetarekommuner är inte unika, det saknades s-valsedlar i cirka en tredjedel av valen till kyrkofullmäktige 2017.

Enköping-Håbo lokalförening av STS anser alltså att det är dags för partiet att gå samma väg som Broderskapsrörelsen redan gjort – förhålla sig öppen till alla de olika trosinriktningarna och inte som nu specifikt peka ut Svenska kyrkan som en plattform för partipolitisk aktivitet.

Motionens yrkande:

Att Socialdemokrater för tro och solidaritet med kraft ska verka för att partiet upphör att delta i kyrkovalet inom Svenska kyrkan.

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 13

Föredragande: Erik Vikström.

Svenska kyrkan har valt en modell med nomineringsgrupper som vem som helst kan starta och delta i, förutsatt att man är medlem. Denna modell möjliggör att det i församlingar och pastorat, stift och till Svenska kyrkans kyrkomöte finns olika valalternativ vid röstbåset på valdagen. Svenska kyrkans modell slår vakt om medlemsdemokratien och låter skilda och varierande nomineringsgrupper med olika kyrkopolitisk syn, prioritering och bärande värdering få utrymme.

I många, men inte alla, församlingar har Socialdemokraterna egna listor. Socialdemokraterna har vid ett flertal kongresser under 2000 talet diskuterat frågan och beslutat att partiet kan ställa upp som nomineringsgrupp till val i Svenska kyrkan. Förbundsstyrelsen har inte någon annan åsikt än de socialdemokratiska kongressbesluten. Så länge som Svenska kyrkan använder sig av den modell med nomineringsgrupper som idag är rådande och så länge Socialdemokraterna vill ställa upp i kyrkovalet som nomineringsgrupp bör det vara möjligt.

En öppen och demokratisk folkkyrka fordrar aktiva och värderingsstyrda kyrkopolitiker. Det är glädjande att socialdemokrater, även på de platser där det inte finns socialdemokratiska listor, väljer att engagera sig inför val till Svenska kyrkan. Efter kyrkovalet 2017 finns flera tusen parlamentariskt valda socialdemokratiska kyrkopolitiker som runt om i Sverige engagerar sig och ger av sin tid och kraft för Svenska kyrkan. Förbundsstyrelsen tror inte att det är rätt väg att gå att upphöra med den socialdemokratiska närvaron i kyrkopolitiken. Det är en diskussion som ska äga rum om det inte finns socialdemokrater som är villiga att ställa upp under socialdemokratisk fana till kyrkovalet.

Förbundsstyrelsen föreslår förbunds kongressen besluta:

Att avslå motionen.

***